

Никифорак І. І., к. е. н., доцент
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,

ПРОБЛЕМИ ДЕФІНІЦІЇ ПРЕДМЕТА АУДИТУ

В ринкових умовах суб'єкти господарювання постійно вступають у договірні відносини, які повинні бути підкріплені можливістю отримання повної та належної інформації. Найважливішим джерелом для задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів у прийнятті обґрунтованих управлінських рішень виступає фінансова звітність. Інформація показників звітності дозволяє оцінити стан і результати функціонування підприємства. Аудит потрібен для незалежного підтвердження якості наданої інформації, що слугує основою для прийняття своєчасних та правильних рішень. Тому аудит є важливим елементом інфраструктури ринкової економіки, поява якого визначається стадією розвитку розширеного виробництва та формою власності на засоби праці.

Аудит є формою господарського контролю. Розвиток ринкових відносин, різних форм власності, демократизація управління вимагали формування нової форми незалежного контролю, сутність якого полягає у перевірці фінансової звітності та висловленні незалежної думки про якість її підготовки.

Разом з тим у сучасних умовах аудит розглядається як наука та економічна дисципліна. Теоретичним та практичним проблемам розвитку аудиту присвячено багато наукових праць вчених, зокрема Ф.Бутинця, Г.Давидова, З.Гуцайлюка, О.Петрик, О.Редько, В.Рудницького, Б.Усача та інших. Проте на сучасному етапі розвитку суспільства постійно з'являються нові підходи до формування змісту аудиту як науки.

Аудит як самостійна наукова дисципліна має свій предмет дослідження. Досліджуючи формування дефініції предмета аудиту, можна зробити висновок про відсутність єдиної точки зору серед науковців-аудиторів (табл. 1).

Трактування предмета аудиту у роботах науковців

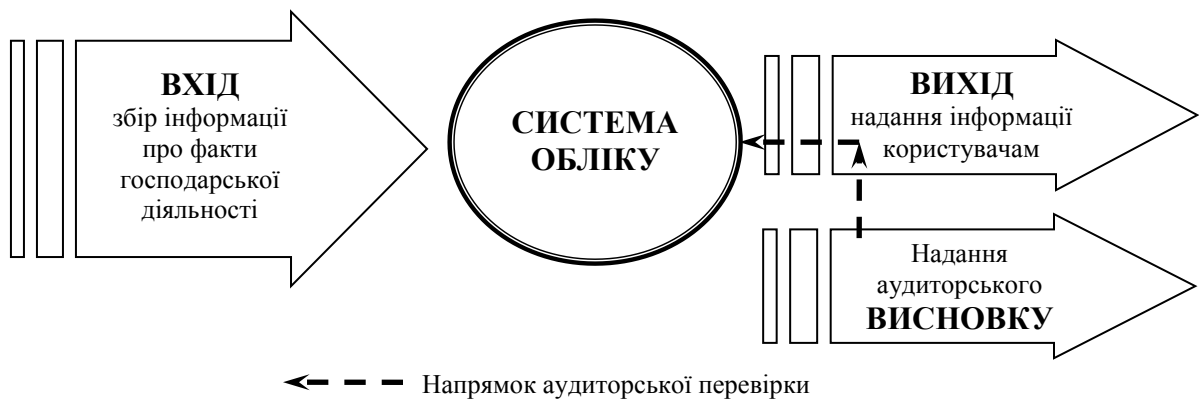
<i>Автор</i>	<i>Визначення</i>
Бутинець Ф.Ф. [1, с.20]	Предметом аудиту є показники фінансової звітності підприємства з точки зору достовірності та відповідності їх даним обліку
Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Карпенко М.Ю. [2, с.43]	Предметом аудиту правомірно вважати процеси або явища, що зафіксовані документально, і відображають стан майна, ресурсів, джерел їх утворення, господарських процесів суб'єкта господарювання
Гуцайлюк З.В., Мех Я.В., Щирба М.Т. [3, с.7]	Предмет аудиту – це незалежне дослідження (перевірка, експертиза) або оцінка фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання та визначення її достовірності і правової відповідності
Давидов Г. М. [4, с.24]	Предмет аудиту – стан економічних, організаційних, інформаційних та інших характеристик системи, що перебуває у сфері аудиторської оцінки
Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. [5, с.26]	До предмету аудиту слід відносити процеси і явища, які відображені документально і пов'язані з господарською діяльністю підприємств
Немченко В.В., Редько К.О. [6, с.36]	Предметом аудиту є відображені в документах процеси і явища діяльності підприємства з точки зору їх законності, достовірності та доцільності, а також правильності складання звітності з метою надання висновку користувачу

Якщо узагальнити характерні риси визначень, то стануть очевидними намагання авторів визначити суть аудиторського дослідження та дати характеристику його мети. При цьому можна розмежувати позиції науковців на декілька характерних груп за визначенням квінтесенції предмета аудиту:

- процеси або явища,
- господарська діяльність,
- показники фінансової звітності.

Критична оцінка різних трактувань предмета аудиту дає можливість зробити такі висновки. Відповідно до сучасної філософії управління підприємство розглядається як відкрита система, що характеризується активною взаємодією із оточуючим

його середовищем. Ядром інформаційної системи підприємства виступає система бухгалтерського обліку (рис. 1).

Рис. 1. Модель підтвердження аудитором фінансової звітності

На вході у систему обліку здійснюється збір інформації про факти господарської діяльності. Господарська діяльність підприємства як сукупність щоденних господарських операцій відображається в первинних документах. Первинні документи використовуються для оцінки економічних та юридичних наслідків діяльності підприємства. Система обліку забезпечує групування щоденних господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку за допомогою подвійного запису та систематизацію в регістрах синтетичного та аналітичного обліку. В подальшому згрупована відповідним чином інформація узагальнюється у показниках звітності. Тобто, виходом із системи є корисна, впорядкована на замовлення користувачів інформація.

Оскільки фінансова звітність виступає основним інформаційним забезпеченням у процесі прийняття управлінських рішень обізнаними користувачами, то зрозумілим є їх прагнення до впевненості у якості такої інформації. Гарантом якості фінансової звітності виступає аудитор, який висловлює власну незалежну думку про ступінь можливої довіри. Аудитор несе відповідальність за аудиторський висновок, тому детально вивчає порядок формування показників фінансової звітності на підставі даних обліку. Аудиторське дослідження відбувається у зворотному до облікового процесу порядку. Це дозволяє оцінити відповідність показників звітності даним системи обліку, а також повноту і відповідність методологічним принципам та законодавчим нормам безпосередньо даних обліку.

Звідси, предметом аудиту є законність, повнота та достовірність відображення інформації про факти господарської діяльності підприємства у системі бухгалтерського обліку та показниках фінансової звітності.

Література:

1. Аудит: підручник / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2005. – 512 с.
2. Гордієнко Н.І. Аудит, організація і методика: навч. посіб. / Н.І. Гордієнко, О.В. Харламова. – Х: ХНАМГ, 2007. – 468 с.
3. Гуцайлюк З.В. Аудит (теорія, методика, збірник завдань) / З.В.Гуцайлюк, Я.В.Мех, М.Т.Щирба. – Тернопіль: Економічна думка, 2002. – 190 с.
4. Аудит: підручник / За ред. Г.М. Давидова, М.В. Кужельного. – К.: Знання, 2009. – 495 с.
5. Кулаковська Л.П. Основи аудиту: навч. посіб. / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2006. – 312 с.
6. Аудит: підручник / За ред. В.В. Немченко, О.Ю. Редько. – К.: ЦУЛ, 2012. – 540 с.

*Остапкович Н. О., студентка,
Ташева Л. В., студентка,
Одеський інститут фінансів українського державного
університету фінансів та міжнародної торгівлі*

МЕТОДИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИКОНАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Розглядається формування особливостей договірних відносин при наданні аудиторських послуг, зокрема інших аудиторських послуг. Склад послуг, які надають аудитори клієнтам впливають на структуру та зміст договору, особливо в ситуації одночасного надання різних аудиторських послуг одному клієнту

Аналіз основних результатів розвитку аудиторської діяльності, визначення реального стану основних напрямів розвитку та на основі дослідження процесу надання аудиторських послуг